

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce: V. P.,** zastoupen Mgr. Irenou Zelenkovou, advokátkou, se sídlem Praha 3, nám. W. Churchilla 2, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 21. 1. 2002, č. j. OAM - 1777/AŘ - 2001, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 2. 2004, č. j. 24 Az 658/2003 - 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Mgr. Ireně Zelenkové, advokátce, se sídlem Praha 3, nám. W. Churchilla 2, **se** odměna za zastupování žalobce **nepřiznává**.

IV. JUDr. Bohumilu Mužíkovi, advokátovi, se sídlem Přerov, Horní náměstí 23, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce ve výši 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí ministra vnitra č. j. OAM - 1777/AŘ - 2001 ze dne 21. 1. 2002. Tímto rozhodnutím byl stěžovateli zamítnut rozklad a potvrzeno rozhodnutí správního orgánu

I. stupně ze dne 23. 7. 2001, č. j. OAM - 5345/VL - 10 - HA08 - 2001, kterým byl jeho návrh na zahájení řízení o udělení azylu zamítnut jako zjevně nedůvodný podle § 16 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, ve znění účinném ke dni 21. 1. 2002 (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť dle jeho názoru soud pochybil v právní kvalifikaci. Nesprávně posoudil právní otázku, zda je možné v jeho případě považovat Polsko za zemi, kde se zdržoval a mohl tam požádat o azyl, přičemž stěžovatel použil tuto zemi pouze jako tranzitní na cestě z vlasti do České republiky. Dále vyslovil názor, že splňuje podmínky § 12 zákona o azylu. Proto navrhuje napadené rozhodnutí zrušit.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil a odkázal na správní spis.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z předmětného správního spisu soud zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 8. 6. 2001. Z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 12. 7. 2001 vyplývá, že stěžovatel ve své vlasti trpěl ekonomickou nouzí, jelikož neměl práci a nemohl uživit rodinu. Rozhodl se přijet do České republiky, aby si prací na stavbách vydělal nějaké prostředky. Do země přijel běžnou autobusovou linkou z K. přes Ukrajinu a Polsko, na každé hranici vždy vystoupil z autobusu a podrobil se kontrole. V Polsku též autobus zastavil na jednu zastávku na občerstvení. O azyl tam stěžovatel nepožádal, protože má v České republice bratra.

Žalovaný své rozhodnutí odůvodnil především tak, že podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu se návrh zamítne jako zjevně nedůvodný, přichází-li účastník ze státu, který ČR považuje za třetí bezpečnou zemi, nebude-li prokázáno, že v jeho případě nelze tento stát za takovou zemi považovat. Polsko dle jeho názoru představuje třetí bezpečnou zemi a jelikož stěžovatel před vstupem do České republiky pobýval na území Polska (tzn. touto zemí pouze neprojížděl ve smyslu § 2 odst. 2 písm. b/ zákona o azylu), dospěl žalovaný k závěru, že mohl požádat o azyl již v této zemi. Ke stejnému skutkovému a právnímu závěru dospěl v napadeném rozsudku rovněž Krajský soud v Ostravě, přičemž poukázal na skutečnost, že minimálně při hraničních kontrolách vešel stěžovatel v kontakt s polskými státními orgány a měl tak reálnou možnost v Polsku o azyl požádat.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel uplatnil stížnostní důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem.

Podle již citovaného § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu (které v souzené věci žalovaný aplikoval) se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za třetí bezpečnou zemi nebo bezpečnou zemi původu, nebude-li prokázáno, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Legální definici bezpečné třetí země obsahuje ustanovení § 2 odst. 2 tohoto zákona, podle níž se takovouto zemí rozumí stát jiný než stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém cizinec pobýval před vstupem na území a do kterého se může tento cizinec vrátit a požádat o udělení postavení uprchlíka podle mezinárodní smlouvy, aniž by byl vystaven pronásledování, mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu. Toto ustanovení ve znění platném v době rozhodování žalovaného zároveň obsahovalo výjimku, podle níž stát není bezpečnou třetí zemí, pokud cizinec jeho územím pouze projížděl.

V souzené věci stěžovatel především namítá, že nebylo prokázáno, že by se v Polsku zdržoval s cílem požádat o azyl, neboť tuto zemi použil pouze jako tranzitní na cestě z vlasti do Česka. K posouzení této skutečnosti poukazuje Nejvyšší správní soud na svou konstantní judikaturu, podle které pojem „projíždí“ příslušnou zemí je nutno interpretovat restriktivně, a to z důvodu podstaty a smyslu celého azylového řízení, do značné míry založeného na principu, že cizinec pronásledovaný za uplatňování politických práv a svobod ve své vlastní zemi (čl. 43 Listiny základních práv a svobod), má o azyl požádat vždy již v první zemi, kde má reálnou příležitost tento status obdržet nejdříve a kde budou garantována jeho základní práva a svobody. Takovouto zemí je zpravidla právě tzv. bezpečná třetí země ve smyslu § 2 zákona o azylu. Azylové zákonodárství České republiky je totiž třeba vidět i v kontextu tendence právních úprav azylu v jiných srovnatelných demokratických evropských zemích, které rovněž vnímají právo na azyl jako právo na nezbytnou ochranu před pronásledováním v zemích původu; nikoliv však jako právo vybrat si zemi, v které žadatel o azyl bude chtít toto své právo uplatnit (srov. Rozsudek publikovaný pod č. 18/2003 Sb. NSS).

S ohledem na shora vyřčené se tak rozhodujícím kritériem pro posuzování toho, zda cizinec bezpečnou třetí zemí pouze projížděl, jeví, zda v této bezpečné zemi měl reálnou možnost požádat o udělení azylu či nikoliv. Tento názor je konformní i se srovnatelnou zahraniční judikaturou a doktrínou (podrobný přehled viz např. R. Göbel - Zimmermann, *Asyl- und Flüchtlingsrecht,* C. H. Beck, 1999, s. 90 a násl.).

V daném případě bylo zjištěno, že stěžovatel do České republiky přicestoval autobusem jedoucím z K. přes Ukrajinu a Polsko. Cestou autobus zastavil na jednu hygienickou přestávku a při hraničních kontrolách na obou polských hranicích. Je tedy zřejmé, že stěžovatel měl reálnou možnost požádat o udělení azylu v Polsku, tzn. v bezpečné třetí zemi ve smyslu § 16 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 2 odst. 2 zákona o azylu, a že proto žalovaný ani krajský soud nikterak nepochybil v právní kvalifikaci, když shledal žádost stěžovatele o udělení azylu zjevně nedůvodnou ve smyslu citovaných ustanovení.

Stěžovatel dále namítá, že splňuje podmínky § 12 zákona o azylu, ale soud ani účastník k této skutečnosti nepřihlédl. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že posuzování žádosti o udělení azylu žalovaným se sestává z řady procesních a materiálních hledisek, obsažených v zákoně o azylu, které je nutno vidět v jejich vzájemné provázanosti a také souslednosti. Jestliže tedy v daném případě byla žádost o azyl stěžovatele zamítnuta z důvodu, že přichází z třetí bezpečné země (§ 16 odst. 1 písm. e/ cit. zákona), není možno žalovanému vytýkat, že se podrobně nezabýval případnou existencí důvodu pro udělení azylu podle § 12

tohoto zákona, neboť by to bylo nadbytečné. Řečeno jinými slovy: i když by žalovaný shledal, že stěžovatel byl v zemi původu skutečně pronásledován z politických důvodů, nezakládalo by to jeho právo na udělení azylu, jestliže by přišel do České republiky z bezpečné třetí země. Přitom Nejvyšší správní soud shledal, že žalovaný i krajský soud se dostatečně podrobně a přesvědčivě vypořádal s tím, že Polsko je bezpečnou třetí zemí, respektující základní práva a svobody a demokratické principy právního státu.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.) a žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Odměna právnímu zástupci stěžovatele, JUDr. Bohumilu Mužíkovi, který byl ustanoven k jeho žádosti usnesením Krajského soudu v Ostravě č. j. 24 Az 658/2003 - 48 ze dne 30. 6. 2004, byla stanovena za dva úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí věci a podání kasační stížnosti) na základě § 9 odst. 3 písm. f) ve spojení s § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve výši 2000 Kč. Výše hotových výdajů byla stanovena podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu taktéž za dva úkony právní služby v celkové částce 150 Kč. Odměna zástupkyni stěžovatele, Mgr. Ireně Zelenkové, která mu byla ustanovena usnesením Krajského soudu v Ostravě č. j. 24 Az 658/2003 - 54 ze dne 15. 11. 2004, po zproštění zastupování JUDr. Bohumilem Mužíkem, nebyla přiznána, jelikož Nejvyšší správní soud z obsahu spisu nezjistil žádný úkon právní služby, který by byl zástupkyní učiněn, a ani sama zástupkyně přes výzvu soudu provedené úkony nespecifikovala.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. října 2005

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu